

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การแข่งขันของตลาดแรงงานในปัจจุบันค่อนข้างสูง ดังนั้นลักษณะของบัณฑิตที่สถานประกอบการต้องการ คือ ใ่ว่างใจได้ในด้านกรงาน มีการพัฒนาตนเอง มีความสามารถในการจัดการและการรับรู้ มนุษยสัมพันธ์ ความคิดริเริ่ม การสื่อสารข้อมูล การเป็นผู้นำ ระเบียบวินัย จริยธรรม และศีลธรรม บัณฑิตในปัจจุบันจะต้องสร้างความเข้าใจและคุ้นเคยกับโลกแห่งความเป็นจริงของการทำงานและการเรียนรู้ เพื่อให้ได้มาซึ่งทักษะของงานอาชีพและทักษะด้านการพัฒนาตนเองที่นอกเหนือไปจากทักษะด้านวิชาการ ซึ่งทักษะเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้จากเรียนรู้และจะพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว เมื่อนักศึกษาได้มีโอกาสไปปฏิบัติงานเสมือนหนึ่งเป็นพนักงานจริงในสถานประกอบการ

สหกิจศึกษา (Co-operative Education) คือระบบการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการอย่างมีระบบ โดยจัดให้มีการเรียนในสถานศึกษาร่วมกับการปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการ ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน จึงทำให้นักศึกษามีคุณภาพตรงตามที่สถานประกอบการต้องการมากที่สุด ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการและมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง ในโครงการสหกิจศึกษาจะเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เกิดผลประโยชน์ร่วมกันสูงสุด นักศึกษาสหกิจศึกษาจะปฏิบัติงานที่สถานประกอบการ ในลักษณะพนักงานชั่วคราวที่จะต้องลงมือปฏิบัติงานจริงในสาขาที่ตนเรียนมา ซึ่งทำให้ได้รับประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการจริง เพราะเป็นประสบการณ์ในส่วนที่นักศึกษาไม่สามารถเรียนรู้ได้ในห้องเรียนจึงทำให้นักศึกษามีการพัฒนาตนเองทางด้านความคิด การสังเกต การตัดสินใจการวิเคราะห์และประเมินผลอย่างเป็นรูปแบบ รวมทั้งการจัดเตรียม และนำเสนอรายงานจากประสบการณ์การทำงานจริงของตนเอง การผสมผสานระหว่างภาคทฤษฎีและปฏิบัติเข้าด้วยกัน รวมทั้งการมองเห็นแนวทางด้านงานอาชีพของตนเองชัดเจนขึ้น ระบบการเรียนการสอนที่ผสมผสานภาคทฤษฎีเข้ากับภาคปฏิบัติเช่นนี้ จะส่งผลให้นักศึกษาที่จบมาเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพสูงและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานมากขึ้น ทั้งกระบวนการสหกิจศึกษาจะทำให้เกิดการประสานระหว่างมหาวิทยาลัยและสถานประกอบการอย่างใกล้ชิด ทำให้มหาวิทยาลัยสามารถพัฒนาหลักสูตรได้ตลอดเวลา สำหรับสถานประกอบการจะได้นักศึกษาใช้ตลอดทั้งปี ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีได้จัดโครงการสหกิจศึกษาเช่นกัน ซึ่งโครงการสหกิจศึกษาเป็นรายวิชาในหลักสูตรของคณะต่าง ๆ จากประโยชน์ของโครงการสหกิจศึกษาข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาในมุมมองของนักศึกษา โครงการวิจัยนี้สอดคล้องกับโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กลุ่มเรื่องวิจัยทางสังคมศาสตร์และการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนของประโยชน์ของโครงการสหกิจศึกษา และนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาการจัดการโครงการสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อประโยชน์ของโครงการสหกิจศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
3. เพื่อศึกษาการพัฒนาศักยภาพหลังร่วมโครงการสหกิจศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจโดยรวมต่อโครงการสหกิจศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีจะได้ข้อมูลความคิดเห็นต่อประโยชน์ของโครงการสหกิจศึกษามาใช้พัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้มีความพร้อมก่อนเข้าทำงานในสถานประกอบการ
2. นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาจะได้ทราบประโยชน์ของโครงการสหกิจศึกษา และการปรับปรุงศักยภาพของตนเองก่อนสำเร็จการศึกษา

ขอบเขตของโครงการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหาของการวิจัย

โครงการวิจัยนี้มีขอบเขตการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อประโยชน์ของโครงการสหกิจศึกษา ความพึงพอใจโดยรวมต่อโครงการสหกิจศึกษา การพัฒนาศักยภาพหลังร่วมโครงการสหกิจศึกษา และความพึงพอใจโดยรวมต่อโครงการสหกิจศึกษา

ประชากรและการกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

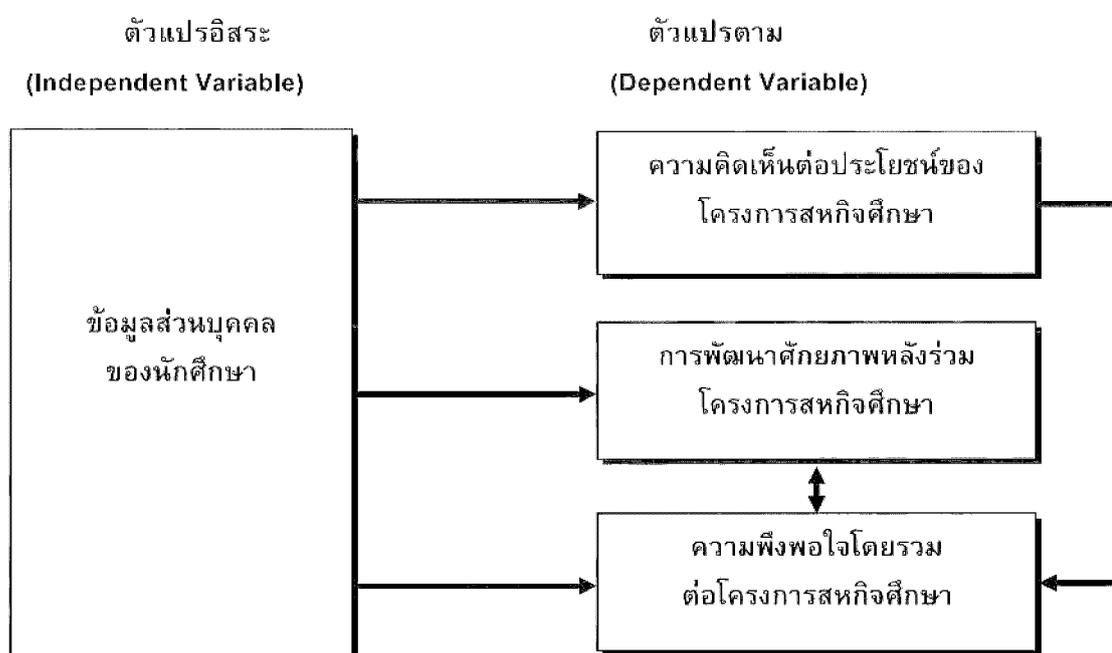
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา ในภาคการศึกษาที่ 2/2551, 1/2552 และ 2/2552 ซึ่งมีจำนวนรวม 450 คน

การสุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอน (Two-Stage Random Sampling) คือ ขั้นที่ 1 การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกเฉพาะนักศึกษาในสาขาที่มีการร่วมโครงการสหกิจศึกษา คือ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาการบริหารสารสนเทศ และขั้นที่ 2 การสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) ดำเนินการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาที่ร่วมโครงการสหกิจศึกษาตามที่ได้กำหนดไว้ในขั้นที่ 1

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของโครงการสหกิจศึกษา การพัฒนาศักยภาพหลังร่วมโครงการสหกิจศึกษา และความพึงพอใจโดยรวมต่อโครงการสหกิจศึกษา

กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีข้อมูลส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ของโครงการสหกิจศึกษาแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีข้อมูลส่วนบุคคลแตกต่างกันมีการพัฒนาศักยภาพหลังร่วมโครงการสหกิจศึกษาแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีข้อมูลส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความพึงพอใจโดยรวมต่อโครงการสหกิจศึกษาแตกต่างกัน
4. ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของโครงการ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมต่อโครงการสหกิจศึกษา
5. การพัฒนาศักยภาพหลังร่วมโครงการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมต่อโครงการสหกิจศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

สหกิจศึกษา คือ ระบบการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการอย่างมีระบบ โดยจัดให้มีการเรียนในสถานศึกษาร่วมกับการปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการ

การพัฒนาศักยภาพ คือ การพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาหลังร่วมโครงการสหกิจศึกษาทั้งด้านการเรียน การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความรับผิดชอบต่อการเรียน